

సూర్యుని రయం

సూర్యుడు ఆసనమునుంచి ఇంటికి తిరిగి వచ్చేసరికి గుమ్మరిమీద ఏదో కుక్క అడ్డంగా పడుకొని ఉంది. మూడో మెట్టుమీద కుక్క ఉందని మొదటి మెట్టు ఎక్కేవరకూ అతను చూడలేదు. చూసి వెనక్కి ఒక అడుగు వేశాడు. సూర్యుడు కుక్కలమీద నమ్మకం లేదు. అది మంచివో వెర్రివో వాటి మొగాన రాసి ఉండదుగదా. అందులోనూ ఇది చాలా పెద్దకుక్క. ఆవుచూడ అంత వుంది. వీధి కుక్క కౌవచ్చును కాని కరవదని హామీ ఎక్కడ? సూర్యుడు అలాగే నిల్చుండిపో పోయాడు. కాసిని కాఫీనీళ్ళకోసం తన ప్రాణాలు తపనపడుతూంటే అది తీరికగా తనకేమీ పట్టనట్లుగా పడుకొని ఉంది. మెల్లగా, గొడుగుతో మెట్టుమీద కొట్టుతూ “చూ, చూ” అన్నాడు సూర్యుడు అది ఒక కన్ను తెరిచి ‘గోర్ గోర్’ అంది కదల కుండానే. సూర్యుడు మరో రెండు అడుగులు వెనక్కి వేశాడు. ఇంతలో గుమ్మం తిలుపులు తెరచుకున్నాయి ఇంటావిడ - సూర్యుడు భార్య - మందతనిని చూసింది; తరువాత కుక్కను చూసింది. చూడడమే తడవుగా దాని మెడమీద గట్టిగా ఒక తన్ను తన్నింది. దానితో ఆ కుక్క ‘కుయ్యో’ మంటూ పరుగెత్తుకుపోయింది. ఇంటావిడ లోపలికి చక్కాపోయింది.

సూర్యుడు లోపలికి వచ్చాడు. గది మధ్య కొంతసేపు గొడుగుమీద ఆనుకొని నిలబడ్డాడు. మళ్ళీ గొడుగు ఒక చూలపెట్టి, కొట్టు చిలకకొయ్యకు తగిలించి, దొడ్లోకి పోయి, మొగం కాళ్ళూ చేతులూ కడుగుకున్నాడు. తువ్వాలతో తుడుచుకుంటూ వంటింటి గుమ్మంవద్ద ఆగాడు. భార్య అరటి కాయలు తరుగుతోంది. కాఫీ ఇమ్మని అడుగుదామని రెండుసార్లు నాలుక చివర వరకూ వచ్చింది. కాని ఆమె కూర తరగడం వరసమాసి ఆగిపోయాడు. ఆమె కాయలు చికచిక తిరిగి వస్తోంది. కొంతసేపు చూసి చూసి కాళ్ళొడ్డుకుంటూ వచ్చి పాత కేసుకుర్చీ గోతిలో కూలబడ్డాడు. అప్పుడే లోపలికి వచ్చిన మూడో కుతురిని దగ్గరికి సిరిచి, “అమ్మనడిగి కాఫీ తెచ్చి పెట్టమ్మా” అని అడిగాడు. “నేను ఆడుకోవాలి, తే”నంది ఆ పిల్ల. “అమ్మ, అమ్మ, నా తల్లివి కాదూ. నీవు చాలా మంచి పిల్లవి. తెచ్చి పెట్టమ్మా

నీరసంగా ఉంది” అన్నా డతను. ఆ పిల్ల ఏ ధోరణిలో ఉందో లోపలికి పోయవచ్చి “నిన్నొచ్చి తీసుకోమంది. అమ్మ” అని చెప్పి వీధిలోకి పరుగెత్తుకుపోయింది. సూర్యుడు మెల్లగాలేచి వెళ్లాడు. “కాఫీ విదని” అడిగాడు.

“అలాగే నుం చోం డి నోటికివస్తుంది! రాజులకేనా ఉండ దీ దర్బా” అంది భార్య విసుగుగా.

సూర్యుడు అలమారా తీసి కాఫీ గి న్నె తీసుకొని కప్పులో పోసుకున్నాడు.

“ఏమయింది?” అని అడిగింది భార్య తీక్షణంగా కూరలు తరుగుతూనే.

“ఏమిటి?” అన్నా డతను ఆ మాయ కంగా.

“ఏమిటి నా నెత్తి! ఏమిటనేవరకూ వచ్చిందీ—”

ఆ నీరసావస్థలో అతని కింకా జ్ఞాపకం రావడంలేదు.

“మనేజరు ఏమన్నాడంటి?”

వా. స. మూర్తి

సూర్యుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది. గుండె అదిరింది.

భార్య నెలరోజులనుంచి అతనిని చంపుకు తింటోంది, మేనేజరుతో మాట్లాడి జీతం పెంచమని యజమానికి రాసిపట్టు చేయమని. సూర్యుడు ఎన్నడు తన పనేదో తన చూసుకోవడమే తప్ప స్వయంగా మేనేజరు దగ్గరకుపోయి ఎరగడు. మేనేజరే పిలిచినప్పుడు నిశ్శబ్దంగాపోయి, ఏదో చిన్నతప్పుకు ఆయన చీవాట్లు పెట్టితే మారుమాటాడక పడేవాడు, లేక ఆయన ఏదైనా పని చెప్పితే ‘చి త్తం’, ‘చి త్తం’ అని వచ్చేసేవాడు. అటువంటిది మేనేజరు దగ్గరకుపోయి జీతం పెంచమని సిఫారసు చేయమని చెప్పడమే! అతనికి సాహసం చాలలేదు. కాని ఇంటిదగ్గర పోరు పడలేక ఎప్పటికప్పుడు చెప్పుదామనుకు నేనాడు కాని తీరా సమయం వచ్చేసరికి కాళ్ళు కడిలేవి కావు కాళ్ళు కడిలినా పెదవులపలే కడిలేవి కావు. అఖిరికి ఒకరోజున మేనేజరే - ఆవేశ విమి ఉత్సాహం పొంగివచ్చిందో కాని—గుమాస్తాల నందరినీ పలకరిస్తూ సూర్యుడు, “ఏమండీ సూర్యుగారూ,

అంతా కులాసా?” అని అడిగాడు. అసందర్భంలో సూర్యుడు ఎలాగో తాను చాలా కష్టపడుతున్నానని, జీతం పెంచేట్లు యజమానికి ప్రాయవసించిన విన్నవించుకో గలిగాడు. “ఓ, అలాగే చూదాం” అన్నాడు మేనేజరు. అంతే, మళ్ళీ ఆ విషయం ఏమి చేసింది ఆయన సూర్యుడు చెప్పనేలేదు. చెప్పకపోయినా సూర్యుడు ఊరుకోగలడు కానీ సూర్యుడు ఊరుకోగలదా? “ఏమయింది? ఏం జవాబు చెప్పాడు” అంటూ రోజూ భర్తను నిలదీస్తోంది. దానితో తట్టుకోలేక, అటు మేనేజరునీ గట్టిగా అడగలేక, ఒకసారి మెల్లగా అన్నాడు “ఆ ఉత్తరంమాట?” మేనేజరు కేమీ జ్ఞాపకం లేనట్లైఉంది. “ఏ ఉత్తరం?” అన్నాడు. “వెనక నేనొకసారి మనవిచేసుకున్నాను జీతం పెంచమని సిఫారసు—” అంటూ ఆగిపోయాడు సూర్యుడు.

“ఓ అదా, చూదాం” అన్నాడు మళ్ళీ మేనేజరు, అది ఎంతో తీరిక విషయమై పట్టు. సూర్యుడు భార్యకు మాత్రం తీరిక విషయం కాదు. మళ్ళీ రెండుమూడుసార్లు మేనేజరును సూర్యుడు అడిగేట్లు చేసింది. మేనేజరు విసుగుకోవడం మొదలుపెట్టాడు. ఈవేళ తేల్చి చెప్పివేశాడు—తన రాజాసని, కాని యజమాని వీలులేదన్నాడని.

సూర్యుడు పెద్ద చింతించలేదు. అత నెన్నడూ ఆశలు పెట్టుకోలేదు. భార్యకు ఏదో కచ్చితమైన జవాబు చెప్పడం అత సరం కావట్టి ఆ జవాబుకోసం ఇన్నాళ్ళూ ఎదురు చూశాడు. ఇప్పుడు కచ్చితమైన జవాబు వచ్చింది. ఇక తన భార్యత తీరింది దరిపించి దతనికి. కాని ఆ కచ్చితమైన జవాబు భార్యకు తెలియజేయడమేలే? - కొంచెంసేపు గొంతు సవరించుకొని, “రాజా డట. యజమాని జీతం పెంచడానికి వీలులే దన్నాడట” అన్నాడు, ఆ జవాబుకు ఏం అగ్నిపర్యతం బ్రదిలవుతుందోనని భయంతో చూస్తూ.

“దరిద్రపు మొహాలను చూస్తే అంతే చెప్పాడు ఎవడైనా” అంటూ భార్య కూర గిన్నెను ఎత్తి నేలను పెట్టికొట్టింది. సూర్యుడు గుండె దడదడ కొట్టుకో సాగింది. అక్కడనుంచి కదులుదామనుకున్నాడు కాని కదల బోయేదరికి భార్య అంది: “ఈ మేనేజరుతో ఏమిటి మధ్య. తిన్నగాపోయి యజమాని తోనే మాట్లాడాలి.”

★ సూరయ్య నిర్ణయం ★

“యజమానితోనా! -”
 “ఓను, యజమానితోనే. మగ్గు పెద్దవల
 మీద ఆధారపడితే ఇలాగే ఉంటుంది”
 “యజమానితో - లాభంలేదనుకుంటాను”
 “లాభం లేదూ! - లాభం ఉందో లేదో
 ముందుపోయి చూట్టాడటానికేమంట?”

సూరయ్య జవాబు చెప్పలేక ఇవతలికి
 వచ్చాడు.
 భార్య, “ఈ దరిద్రపు సంసారం ఎవ
 రీదుతారు? ఎప్పుడూ ఇబ్బందే! చాలీ
 చాలని జీతంతోనూ ఈ పెద్దన ఉద్యోగం
 చేస్తేనేం, చేయకపోతేనేం” అంటూ
 ఇంట్లో ఉన్న గిన్నెలూ, చెంబులూ వగై
 రాలూ పగులగొట్టివేస్తోంది. ఎన్ని సొట్టలూ
 పడ్డాయో, ఎన్ని విరిగిపోయాయో, ఎన్ని
 తుక్కిపోయాయో!

ఆ చప్పుళ్లకు సూరయ్య ఒళ్లు జల్లు
 మంటోంది. తన గుండెమీదే సమ్మెటలూ
 పెట్టి కొట్టినట్లువుతోంది. బితర మావులూ
 చూస్తూ తలవాల్యుకొని కుర్చీలో కూల
 బడ్డాడు. అటువంటి సమయాల్లో అతనికి
 తరుచు వచ్చే ఎడమచేతి వణకు తీవ్రంగా
 వచ్చింది.

భోత్య చెప్పినట్లు చేయకపోతే ముందు
 విసుంటుందో సూరయ్యకు తెలుసు. అది
 తలచుకుంటే అతని గుండె దిగజారిపో
 తోంది. కాని అటు యజమానితో మాట్లా
 డమే! అది తలచుకున్నా అంత పనీ అవు

తోంది. అసలు మేనేజరుతో మాట్లాడడా
 నికే భయం. అటువంటిది యజమాని మాటే
 తలపెట్టగలదా. యజమాని అంటే అతని
 కొక మనిషిలాగే కనుపించడం లేదు. తన
 పంచపాణాలు అతని చేతిలో ఉంటాయి.
 అతనికొక రావణాసురుడి వంటివాడై
 యంటూడనే భావం సూరయ్య మనస్సులో
 నాటుకుపోయింది. యజమానిదగ్గరకు పోవడ
 మంటే పెద్దపులి ముందుకు పోవడంలా కను
 పించింది. కాని ఇంట్లో పెద్దపులి మాట
 ఏమిటి? బయట పెద్దపులితో ఒక మాటే
 దర్జనమైతే ఇంట్లో పెద్దపులితో రోజూ
 బాధ! పోనీ ఒకవేళ సాహసించి యజమాని
 దగ్గరకు వెళ్లినా మాట్లాడడం మో? ఒకవేళ
 మాట్లాడినా యజమాని వింటాడా? విన్నా
 ఒప్పుకుంటాడా? ఒప్పుకోకు పోనీ ఒప్పు
 కోకపోతే పోనీ. కోపం వచ్చి ఉద్యోగం
 నుంచే తీసిపారేస్తానంటే! కోపం మునుగు
 తుంది. నిజంగా అంత పనీ జరుగుతుంది.
 యజమానికి తప్పకుండా కోపం వస్తుంది.
 ఉద్యోగంనుంచి తీసిపారేస్తాడు. తనలాటి
 వాళ్ళు లక్షమందిఉంటారు అదే ఉద్యోగం
 కోసం కాచుకొని. తన్ను తోసివేసి యజ
 మానిదగ్గరకు పోయినందుకు మేనేజరుకు
 కూడా కోపం వస్తుంది కాబట్టి తన
 ఉద్యోగం పోవడం భాయం. యజమాని
 దగ్గరకు పోకపోతే ఇంట్లో పోరు భాయం.
 ఏదో ఒక నిర్ణయం చేయాలి. “ఏది దారి

దేవుడా” అనుకున్నాడు సూరయ్య నిస్పృ
 హతో.
 ఇంతవరకెన్నడూ సూరయ్యకు నిర్ణ
 యాలు చేయవలసిన అవసరం రాలేదు.
 చిన్నప్పుడు తల్లిదండ్రులే నిర్ణయాల
 చేసేవారు. తండ్రి చదవేస్తే చదువుకు
 న్నాడు. పెండ్లి చేసుకోమంటే చేసుకు
 న్నాడు. ఇక చదువు చాలుంటే చదువు
 మానివేశాడు. తండ్రి నానా తిప్పలు పడి
 అతనికి ఉద్యోగం సంపాదించి పెట్టాడు.
 సూరయ్య ఉద్యోగంలో ప్రవేశించడంతో
 బాటే భార్యకూడా కాపురానికి వచ్చింది.
 అప్పటినుంచి నిర్ణయాలన్నీ భార్యవే. నిర్ణ
 యాల భారం ఇంకొకరికి అప్పజెప్పినా ఆ
 నిర్ణయాల ఫలితం మాత్రం అనుభవించక
 తప్పలేదు సూరయ్యకు. జీతంరాకురాగానే
 అవి వచ్చినవి వచ్చినట్లుగానే భార్యచేతిలో
 పోసున్నాడు. భార్యే అన్ని ఖర్చులూ
 చేస్తోంది. అయినా అన్ని వస్తువులకూ
 లోపే కనిపిస్తోంది. చిన్న అప్పులూ, పెద్ద
 అప్పులూ వివేకంగా పెరిగిపోతున్నాయి.
 ఖర్చు చేసేది తను కాకపోయినా ఈ అప్పు
 లకూ లోటులకూ బాగ్యుత అంతా తనదే
 అన్నట్లు భార్య తనమీదే విరుచుకుపడు
 తోంది. ఎందుకీ నెడవ నోఖరీ అంటుంది.
 కాని తనలాటివాళ్ళ కంతకన్న పెద్దఉద్యో
 గాలేమి దొరుకుతాయి? పెద్దజీతాలెలా
 వస్తాయి? ఆ జీతంమీదే గడుపుకోవాలి.
 ఖర్చులు తగ్గించుకుంటే గడుపుకోవచ్చు
 కూడా. భార్య చేసే ఖర్చులలో కొన్ని
 తప్పక తగ్గించవచ్చు. తగ్గించవలసిన అవ
 సరంకూడా కనుపించింది. కాని ఆ ఖర్చులు
 తగ్గించమని భార్యతో అంటే “నాకెందు
 కీ పెద్దవ బాదరబంది. మీకే చూసుకోండి”
 అని సంసారభారమంతా తన నెత్తిమీదే పడ
 వేస్తుంది. అది మరీ చిమ్ము. సంసారం ఈదే
 ధైర్యం తనకు లేదు. అందుకే తప్పించుకు
 తిరుగుతున్నాడు. కాని ఇప్పుడు ముందున్న
 సమస్యను మాత్రం తప్పించుకోవడానికి
 ఉపాయం తోచడంలేదు ఇలా ఆలోచ
 నలలో మునిగి తేలుతుంటేగా ఎంతసేపు
 గడచిందో అతనికి గుర్తేలేదు బాగా
 ప్రాద్దుపోయేసరికి తానింకా భోజనం
 చేయలేదన్న సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చిందితనికి
 రోజూ అందరి భోజనాలయిపోయి, నిద్ర
 పోయేవేళ అది. అయినా భోజనానికి
 పిలుపురాలేదు. అప్పుడే ప్రారంభమయింది
 యుద్ధమనుకున్నాడు. చదీ చప్పుడు
 కాకుండా వంటింట్లోకి పోయిచూశాడు,
 గిన్నెలలో తనకేమైనా అన్నం, కూరలూ
 ఉన్నాయేమోనని. వట్టిగిన్నెలే ఉన్నాయి.
 (48-వ పేజీ చూడండి)

అ శో క

అనేక నిలువగల ఆయుర్వేద మూలికలు, మందులతో తయారైన యీ డోషధము, స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా కలిగే జబ్బులను తప్పక పోగొట్టును.

“అ శో క్ర” అంటే “దుఃఖ నివారణి” అని దీని పేరే తెలుపును.

మా ప్రతినిధులు రేచివోల్ల పిజెంట్లు కొనలేను.

అయ్యయ్య యి.మధవ మేన, A.M.S.C.

మలబార్ ఆయుర్వేద్ స్టోర్స్

107-108, బ్రాడ్వే మదరాసు-1

★ సూరయ్య నిరయం ★

(10-వ పేజీ తరువాయి)

భార్యను లేపడానికి సాహసం చాలక అలాగే తిరిగివచ్చి, పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచి మంచంమీద వాలాడు డోక్టర్లు మాడుతుండడంవల్ల నిద్రపట్టలేదు, దానికి తోడు మ్యూజిక్ భార్య తేచ్చుకున్న మూలుగు గుండెను ప్రభంభింపజేస్తోంది మర్నాడు ఎలా తెలవారుతుందో అని ఆలోచిస్తూ ఉండగానే ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో కాని మళ్ళీ మెలకువ వచ్చేసరికి భర్తను తెల్లవారింది మామూలుగానే లేవబోయాడు కాని గత రాత్రి విషయం జ్ఞాపకంవచ్చి మళ్ళీ వెనక్కి పడిపోయాడు ఎప్పుడూ నిద్రలోనే గడచిపోలే బాగుండు సనిపించింది అతనికి ఇంతలో వంటింట్లో నుంచి ఏదో గొడవ వినిపించింది పిల్లల ఏడ్పులూ గిన్నెల మోతలూ, పెళ్ళాం కేకలూ విని మాచంమీదనుంచి ఒక్క గంతువేసి దొడ్లోకి పరుగెత్తి, మొగం కడుకొని, నీళ్ళుపోసుకొని కాఫీగ్రాం ఎదురుమాకాడు కాఫీ రాలేదు పరిస్థితి దుర్భరమైపోతోంది మెల్లగా వంటింటి గుమ్మం దగ్గరకు సవచి "అయితే..." అని ఆగిపోయాడు

నినిమా వార్తలు

కంటే తరుచు వస్తాయి 1951 వెనిస్ ఫెస్టివల్ లో బహుమతిపొందిన "రోడ్ టు హాక్" త్వరలోనే భారతదేశంలో విడుదలౌతుంది

* * *

ఇటీవల లండన్ లో రెండు మాసాలు పైగా ప్రేక్షకుల్ని ఒక వైలెంట్ ఫిలిమ్ ఆకర్షించింది. చార్లీ చాప్లిన్ వైలెంట్ చిత్రాలుకూడా ఇప్పటికీ ప్రజల్ని ఆకర్షిస్తున్నాట నిజమే కాని రెండో ప్రపంచ యుద్ధానికి పూర్వం చలనచిత్ర కళాభివృద్ధికి ఏంతో తోడ్పడిన బిజెన్స్ మన్ చిత్రాలమాట వేరు లండన్ ప్రేక్షకుల నాకర్షించినది బిజెన్స్ మన్ చిత్రం "బాటిల్ డిప్ ఫో టెన్ టెన్" ఆ చిత్రంలో బిజెన్స్ మన్ చూపిన కళాప్రావీణ్యం వేటికీ చిత్ర నిర్మాతలకు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తున్నదని న్యూస్ పేపర్లు ఎండ్ నేషన్ లో విలియమ్ వైట్ బెయిట్ వాళాడు చలన చిత్ర పరిశ్రమలో కృషి చేయ్యగలవ్వకున్న ప్రతి వ్యక్తి ఈ చిత్రాన్ని విధిగా శ్రద్ధగా పరిశీలించాలనికూడా వాళాడు ★

భార్య అతనికేసి ఒక్కసారి తీక్షణంగా చూసి ఊరుకుంది
 "యజమానితో మాట్లాడితే..."
 "మాట్లాడితే ఏమిటి మాట్లాడి తగలబడమనే అంటున్నాను..."
 "—భం ఉంటుందా అని?—"
 "—భం ఉంటుందో లేదో జోస్యం చెప్పడానికి ఎవరు కూర్చున్నారు పోయి మాట్లాడడానికేం? మీదబడి మింగివేయడం కదా!"
 "ఒకవేళ ఉద్యోగంనుంచి తీసివేస్తానంటే?"
 "హడలిపోతూ మాట్లాడితే అలాగే అంటాడు తప్పకుండా మెత్తని వాడిని చూస్తేనే మొత్తి బుద్ధివేస్తుంది అక్కడకు పోయి బీద అవుతులేమి అరవనక్కరలేదు ధైర్యంగా వెళ్ళి, 'నాకు జీతం పెంచితేనే ఈ ఉద్యోగం చేస్తాను, లేకపోతే చేయను, నాకు వేరే మంచి అవకాశాలు వస్తున్నాయి' అని తెగవేసి చెప్పే, చచ్చినట్లు ఒప్పుకుంటాడు, ఎంత యజమాని అయినా"
 "వెళ్ళతే నమ్మవచ్చా?"
 "నమ్మకేం జేస్తాడు? బుకాయిస్తే సరి" బుకాయిస్తే! తను జన్మ ఎత్తి ఎరుగునా! తన స్వభావానికి అది అసంభవం కాబట్టి మాట్లాడకుండా ఊరుకున్నాడతను
 మనజే పైచేయి అన్నట్లుగా ఉండాలి అప్పుడు ఎవడూ ఎదురుచెప్పలేదు మీకు మరో ఉద్యోగం దొరకదని భయపడవక్కరలేదు ఈమాత్రం నాకేం ఒక్కడైనా దొరుకుతుంది ఎవడైనా మీవంటి వాళ్ళను కళ్ళ కద్దుకుని తీసుకుంటాడు" అంది ఆమె భర్త నెనాగో అలాగ వెళ్ళేటట్లు చేయాలనే పట్టు దలతో
 ఆ మాటలు వింటూంటే సూరయ్యకు కూడా తన భార్య చెప్పినది నిజమే అని తోచసాగింది ఒకమూల బెదురుతో గుండె దడదడ కొట్టుకుంటూన్నా, వేరొక వైపు భార్య చెప్పినట్లు వెళ్ళి మాట్లాడితే పని అవుతుందేమో నన్ను ఆశకూడా బయలుదేరింది నిజంగా తన అవసరం యజమానికి చాలా ఉన్నట్లూ, యజమాని తనను వదిలుకోవాలడన్నట్లూ, తోచసాగింది
 "అయితే వెళ్ళి మాట్లాడుతాను" అన్నా డాఖరికి
 ఆమాట ఆ సేసరికి ఇంట్లో వాతావరణం ఇట్టే మారిపోయింది భార్య మొగం మీద మబ్బులన్నీ మాయమై

పోయాయి ఆమె ఎంతో ప్రేమ పొంగిపోతున్నట్లు గబగబా కాఫీ కాచి యిచ్చింది ఎన్నడూ లేనిది రెండు పూరిలుకూడా వేగించి ఇచ్చింది అవి తింటూంటే సూరయ్యకు ఆత్మవిశ్వాసం పెరగసాగింది నిజంగా, తనకు ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఇట్టే ఉద్యోగం దొరుకుతుంది, తనే యజమాని పరతులు చెప్పగలడనిపించిందికూడా ఈ ఆత్మవిశ్వాసం ఎంత వరకూ పెరిగిందంటే, చివరకు పిల్లలు చాలా గోలచేస్తూంటే రెండోవాడిని పట్టుకొని నడివంచి గట్టిగా దబదబా నాలుగు వేసేవాడు ఇంతకుముందున్నా అతను అలా కొట్టి ఎరగడు ఎప్పుడైనా ఖర్చుంబాలక చేయిజేసుకున్నా పిల్లలు మరి కాస్త రచ్చిపోయేవారు లేకపోతే తల్లిదగ్గరకు పోయి ఫిర్యాదు చేసేవారు అటువంటిది ఈనాడు తండ్రి అలా కొట్టేటప్పటికి రెండోవాడు కిమ్మనకుండా ఊరుకున్నాడు మిగతాపిల్లలకూడా గవ్ మవ్ గా ఉండి పోయారు తన ప్రతాపానికి తనే ఆశ్చర్య పోయాడు సూరయ్య ఇన్నాట్లూ తను మెత్తమెత్తగా ఉండబడతే అందరూ తన మీద స్వార్థిచేసేవారు కాని ఇప్పుడు కాస్త కరుకుగా వ్యవహరించేసరికి అందరూ తనంటే జాగ్రత్తిగా ఉంటారు తను గట్టిగా మాట్లాడితే యజమానికూడా లొంగి రాక తప్పదు అన్న నమ్మకం వృధమైంది
 యజమాని ఆఉళ్ళో ఉండగూ ఆ ఉళ్ళికి ఎనిమిది మైళ్ళదూరంలో తోటలమధ్య పెద్ద బంగాళాగో ఉంటాడు ఆయనకు రెండు కాన్లు ఉన్నాయి కాబట్టి ఎక్కడ ఉన్నా పరవాలేదు ఆయనదగ్గరకు పోవాలంటే గ్రలుమీదవెళ్ళాలి అందువల్ల అసీసుకు సెలవ రాసి పంపించి వేళాడు సూరయ్య భోజనం చేశాడు మంచి దుస్తులు వేసుకొని రివిగానే వెళ్ళమని సలహా యిచ్చింది భార్య ప్రక్క ఇంటి ఆయనను అడిగి మంచికోటు ఒకటి తెప్పించుకొని తొడుగుకున్నా డిటను రిక్తా వచ్చింది తయారై రిక్తా ఎక్కాడు సూరయ్య ఎన్నడూ లేని అనురాగం తెచ్చుకొని "వెళ్ళింది" అంది భార్య రిక్తా ఎత్తుకున్నాడు రిక్తావాలా మాళ్ళొత్తుగా ఆను అన్నాడు సూరయ్య రిక్తా దించాడు ఆమనిషి "ఎందు"కంది భార్య ఆశ్చర్యపోతూ, మళ్ళీ వెనక తీస్తాజేమోనని "చేతి బెత్తం కూడా తీసుకువెళ్ళే ఎక్కర రివిగా ఉంటుంది కాదా" అన్నాడు సూరయ్య చేతి బెత్తం - ప్రక్క ఇంటి ఆయనది - తీసుకు వచ్చారు పిల్లలు "కళ్ళ జోడో?" కళ్ళజోడు కూడా వచ్చింది అది తగిలించుకొని, కోటు సవరించుకొని, చేతి

★ కల - ఇల - కథ! ★

(11-వ పేజీ తరువాయి)
 వ్రాస్తారు. అది కుల్లి కుల్లి ఏడుస్తుంది చీక
 చీక వస్తుంది అంతే!
 అంతే! తనకూ రవణమ్మకు ఋణం తీరి
 పోయింది ఇంత జరిగాక ఏమీ తెలీనట్టే
 మళ్ళీ రవణమ్మ దగరకు పోలేడు వాకనేళి
 పోయినా రవణమ్మ తన్ను వల్లొకి
 లాక్కంటూ గోమూగా ఆ మాటలే
 అడలుంది! ఆ రాత్రి పరాయి మొగా
 దిట్టోడిన్నట్టే అంటుంది. ఎంత మోసం?

బెట్టె పట్టుకొని మహారీవి గూర్చున్నాడు
 నూరయ్య, తను ఆసీసరు! అయిపోయినట్టు
 ఊహించుకుంటూ రికా కదిలింది భార్య
 పైపు తిరిగి గంభీరంగా తల ఊపాడు వెళ్ళి
 పూవన్నట్టు
 రికా వీధి మలుపు తిరిగింది భార్య,
 ఇల్లూ కనబడకపోయేసరికి అణగిపోయా
 యనుకున్న అనుమానాలు తిరిగి వైకి లేవ
 సాగాయి ఇంటికి దూరమవుతున్న కొద్దీ
 వాటిఖోరు కూడా మోచ్చసాగింది ఆత్మ
 విశ్వాసం ఇంకి పోసాగింది స్వేమను చేత
 వేళ్ళు ఎప్పటి మేకవలే అయిపోయాడతను
 భక్త్యాంధోకనలలో స్వేమను వచ్చింది దిగా
 లన్నకూటే మరచిపోయాడు రికావాడు
 చెప్పగా అదిరిపడి బయటకురికి, హాడికియ
 వలిపిన బాడుగ వణుకుతూ ఇచ్చివేసి ఖం గా
 దుగా స్వేమనులో అడుగు పెట్టాడు ఇంటి
 దగ్గర భార్య మాటలు అంత ధైర్యం కలి
 గించాయె కావీ ఇప్పుడు అనే మాటలు
 కలచుకున్నా అతనికేమీ ధైర్యం చిక్కడం
 లేదు యజమాని ముందు నోరు లిప్ప గల
 డన్నది అనుమానంగా కనుసిస్తోంది దైవ
 కృపవలన మాటవచ్చి, వెళ్ళాం చెప్పినట్టు
 మాట్లాడితే యజమానికి కోపం వస్తుంది
 మేమింకాకు అంతకుముందే కోపం వచ్చి
 ఉంటుంది. ఇద్దరి ఖోహాలు ఏ కమై
 తనకు ఉద్యోగం ఊళ్ళెట్టు చేస్తాయి
 తనకుమోహం దొరుకుతుందని భార్య
 తుర్రు అనుకున్నాడు కాని ఇప్పుడు ఆలో
 చించగా అది వట్టిగాలిలో మేడలా కను
 సిస్తోంది ఇప్పటికే - ఈ కీ తం మీ దే
 సంసారం గడవడం కష్టంగా ఉంది రేపు
 ఈ కీతంకూడా ఆగిపోతే సంసారం మాట
 ఏమిటి? అందరూ తననే అంటారు ఫలితం
 ముఖ్యంగా తనే అనుభవించవలసి వస్తుంది
 ఇంటికి తిరిగి పోదామంటే అదీ కుదరదు
 తనలాగే బుక్కాయించాలంటుంది భార్య
 కాని ఎదుటివాడి ప్రకృతి తనదేనివంటిది

అదేది ఎంత మోసాన్ని, కుట్రను చూడ
 యంలో దాచుకొంటుంది! అప్పుడు రవ
 ణమ్మను సరికేస్తాడు తన్ను తను సర్ప
 కొంటాడు.
 ధీ! దాని మొహం యిహా చూడలేదు
 దాని స్వర్ణ తనకు వీదర పుడుతుంది రవ
 ణమ్మను గురించిన వ్రాహలకే తన వంటివి
 తేళ్ళు, జైరలూ పాకినట్టుగావుంది వట్ల
 కంపరమె తిపోతోంది తనకీ రవణమ్మకూ
 యిహా ఏ సంబంధమూ లేదు తనకు యీ
 ప్రపంచంలో యింకేమీ ఆనసరంలేదు

కాదనేది ఆమె కర్తంకాదు వెళ్ళి, మాట్లాడి
 మాసిమంటుంది - అంతే వెళ్ళి మాట్లా
 డివే?
 స్వేమనులో టిక్కెట్లు ఇస్తున్నాడు
 'క్యూ' నూరియ్యవరకూ కూడా వచ్చి
 వేసింది అనుకోకుండానే ఆతను 'క్యూ' లో
 ఒకడైపోయాడు అతని వెనకాల కూడా
 కొందరు నిలబడ్డారు 'క్యూ' ఆ తని ని
 ముందుకు భాగుకుపోయింది టిక్కెట్లు కొని
 ప్లాటుఫారమ్మిదాకి నడిచాడు కొంటూ,
 బెత్తెమూ కళ్ళజోదూ ఇప్పుడు చెట్టెబరు
 పులా లోస్తున్నాయి ఆతనికి కొదిసేపు ఏ
 ఖాళీ ట్రాటిబండిమీదో కూర్చొంటూ,
 కొంతసేపు లేచి అటూ ఇటూ తిరుగుతూ,
 మళ్ళీ కూర్చుంటూ, మళ్ళీ లేస్తూఉన్నాడు
 నూరయ్య గంట మోగింది జనం లేచి
 ప్లాటుఫారమ్ ఎదరకు పోయి నిలబడ్డారు
 వాళ్ళోలో బాటు నూరయ్య కూడా పోయి
 నిలబడ్డాడు బండికూతె వినిపించింది
 బండి వస్తోంది వేగంగా అంతకంతకు
 పెద్దదైపోతూ పెను భూతం లా వచ్చి
 వేస్తోంది రైలుబండి
 * * *
 మరికొంతవేపటికి నూరయ్య ఇంటి
 ముందు పోలీసువాను వచ్చి ఆగింది ఇద్దరు
 పోలీసులు బయటకు దిగి తలుపు తట్టారు
 నూరయ్య భార్య తలుపు తెరిచింది పోలీ
 సుల్నిమాన కొయ్యబారిపోయింది పోలీసు
 లన్నార, "నూరయ్య గారిల్లు ఇ చే నా
 అండీ?" తల ఊపం దామె "ఆయన భార్య
 గారు మీరేనా అండీ?" అవునంది ఆమె
 "ఒకసారి ఆ సుప్రతికి వస్తారా?
 ఇందాకా రైలు క్రిందకు ఒకరు దూకే
 కారు దూకింది నూరయ్యగారే నేమా
 కవాన్ని గుర్త పట్టడానికి—"
 * * *
 నూరయ్య తన జీవితంలో చేసిన ఏకైక
 నిర్ణయం అదే వన్నమాట!

జీవితమీద తోతపుట్టినవాళ్ళు భరించ
 రాని బాధలతో అలమటించిపోయేవారంతా
 నిం చేస్తారో తనూ అదే చేస్తాడు
 రైలుకింద తలకాయలు పెట్టేవాళ్ళు,
 రాళ్ళు కట్టుకొని/భావుల్లో దూకేవాళ్ళు,
 కిరసవాయిల్ దబ్బా వెల్లిన పోసుకుని
 నిప్పు ముట్టించుకొనేవాళ్ళు, గుక్కెడు
 విషాన్నీ గుటుక్కున మింగేవాళ్ళూ, ఇంజి
 కప్పు దూబాలకు వ్రేలాడేవాళ్ళూ అంతా
 ఆనందరావు కళ్ళముందు కదిలారు వాళ్ళంతా
 తనకు యీ నరకంనుంచి వోవిక్కుత్త
 మారాన్ని చూస్తోన్నార
 అంతవరకూ వాళ్ళంతా ఎందుకు అలా
 చూస్తూ చూస్తూ నిండు జీవితాల్ని బలి
 యిస్తారో అర్థం కాలేదు నిజంగా వాళ్ళే
 తెలివకలవాళ్ళు జీవితంలో సాధించకలి
 గిందీ, అనుభవించగలిగిందీ ఏమీ లేవ
 వ్వదూ, పుటెడు దుఃఖంతో, నరకం
 మగిపోయేకంటే అలా జీవితంనుంచి వైదొ
 లగడమే మేలు
 బయట మంచును తోసుకొంటూ చలి
 గాలి మెల్లగా వీస్తోంది చీక గో దోవచేసు
 కొంటూ బండి పరిగెత్తుతోంది ఆనంద
 రావు కూర్చున్న చోటునుంచి కదలకుండా
 కిటికీలోంచి బయటికి చూశాడు చేలూ,
 తాటిచెట్లూ సరివిలోపులూ మనక మసగా
 కనపడి వెనక్కు పోతున్నాయి రైలుచెట్టె
 ల్లోని వెలుతురు రైలుకట్టకిందనే పున్న
 పొదలపైన చిన్న చిన్న గుబురుచెట్లపైన పడి
 కనపడుతూ అంతలో చీకట్ల మాయను
 పుయా పున్నై
 అంతలో బండి వెంకటాచలం సేవనో
 ఆగింది ఊడ సుగా పడిమందిదాకా పెట్టెలో
 ఎక్కి, ఆనందరావుకు ఎదురుగా పున్న
 బల్లపై సామానూ అవీ సర్దుకుని క్షణం
 న్నారు
 ఆనందరావు అప్పుడే రాని పూర్తిచేసిన
 పుత్రరాన్ని మడతబెట్టి, ఒక కవచులో
 పెట్టి భార్య రవణమ్మ ఆక్షణం రాసి, బండి
 దిగి స్వేమనులోపున్న పోస్టుపెట్టెలో వేసి
 మళ్ళీ ఎక్కాడు అంతకుముందు తను
 కూర్చునిపోయిన చోటు అలాగే ఖాళీగా
 తనకోసం ఎదురుచూస్తోన్నట్టుగా వుంది
 అవును! యింకో గంటకు మళ్ళీ ఖాళీ అవు
 తుంది! కాని మళ్ళీ అక్కడ కూర్చోదానికి
 ఆనందరావు వుండడు!! అనుకుంటూ ఆనం
 దరావు పోయి నీరసాగా అక్కడే కూర్చు
 న్నాడు
 బండి వెళ్ళకపోవడం స్వేమన్నుంచి కడి
 రింది
 ఆనందరావుకు ఎదురుగా కూర్చున్న
 వాళ్ళు గలిలిలిగా మాట్లాడటం
 మొదలుపెట్టారు ఆవుత్సాహం, ఆనందదీ,